

Reisverslag 2009 05 Media.

Mauritanie-Nouakchott- Maison des Sourds.

Terwijl ik telefonisch en via mail en SMS een probleem met en voor één van mijn dove zonen in Nederland probeer op te lossen, wordt Maison des Sourds vandaag officieel geopend.

We hebben een Saharatent met kleden en stoelen voor de hoge heren gehuurd. Een lessenaar om achter te spreken en een geluidsinstallatie. We hebben blikjes fris gekocht, thee en melk. De bakker (van de bakkerij) heeft kleine traditionele broodjes gebakken. En een heuse taart met Maison des Sourds erop.

Alle dove jonge mannen hebben we boven verzameld en de meisjes en jonge vrouwen beneden in een kamertje met een oppas erbij. Iedereen is zenuwachtig.

De mannen van de radio en de tv komen vroeg. De hoge heren komen laat, later en het allerlaatst.

Het is warm, zeg maar heet, met zoveel mensen in een tent waarin nauwelijks stahoogte is. Ik vertel de dove jongens boven, dat zij geluk hebben doof te zijn want zij mogen in de open lucht in de schaduw van de enige boom die Maison des Sourds rijk is wachten.

De meiden en vrouwen vermaken zich geweldig, de ruimte is tjokvol en er komen er steeds meer, maar dat schijnt hen niet te hinderen.

De interviews verlopen vreemd maar de regisseur van de tv probeert te gebaren en is zo enthousiast als een van de doven hem lijkt te begrijpen. Hij zegt (in beeld): 'je hebt gelijk, zij kunnen mij verstaan ook al spreek ik niet.' De belangrijke mannen (belangrijke vrouwen is hier een zeldzaamheid) worden door ons rondgeleid, de burgemeester van Nouakchott, de Hakim hoofd van de regio, de ambassadeur of consul van Duitsland, Nederland, België, en Amerika. Een kolonel van het leger met bewaking, en de minister van sociale zaken en de directeur van de minister, wat dat ook moge betekenen. Dure auto's, veel bewakers, die hun steentje bijdragen aan het interview. De minister spreekt geen Frans. Zij heeft een tolk mee, maar die vindt het zo interessant, dat hij zijn eigen verhaal doet, van vertalen komt niet veel. Gelukkig spreekt Demba Frans en Arabisch en Hassani, dat maakt veel goed. Hij spreekt Duits met de consul van Duitsland en Frans met die van Nederland (is een buitenlander). Verder is er de president van Handicap Nationaal en die van Mensen met een verstandelijke handicap. Ook de president van de blinden is gekomen met zijn adviseurs en vertalers. Hij is geïrriteerd dat wij ons project de naam Maison des Sourds hebben genoemd en niet huis voor doven en BLINDEN. Ook de president der presidenten van de dovenassociatie is aanwezig, hij is tevens president van de lichamelijk gehandicapten omdat hij niet wist dat er zoveel doven zijn. Ook hij is verbaasd dat dove mensen alles kunnen behalve horen. Een kreet die wij regelmatig in alle talen laten "horen en zien".

De tv filmt veel, op mijn vraag wat de reden is van de lange opnames zegt hij: 'Dit is groot nieuws, spectaculair, onbegrijpelijk dat dit mogelijk is in Mauritanië. We zenden het uit tijdens het nieuws in een lange shot om ongeveer acht uur en om elf uur. Maar we maken er ook een documentaire van. Wij zijn u dankbaar voor zoveel nieuws, u hebt gelijk: doof zijn is geen

Wiljo Woodl Oosterom: Spuistraat 23, 1135 AV Edam, The Netherlands . silentwork@planet.nl
phone +31-299-315184 (fax -82) . mobile +31-622-273212 . Rabobank 356.918.890 . www.silentwork.org

handicap maar een communicatieprobleem. Hoe wordt u wijs uit al die verschillende zwaaiende handen? Het is een wonder.'

We hebben gezorgd voor een tolk, de speeches hebben we hem laten lezen en de gebaren met hem eindeloos geoefend. Hij vraagt mij: 'wat doe ik als de toespraak totaal anders wordt?' Ik weet dat het heel goed mogelijk is als de minister of de president van de doven zijn briefje is vergeten of nog niet heeft gelezen. Ik denk even na en zeg dan: 'gewoon vertalen wat je nu hebt geleerd, dat is wat zij wilden vertellen, als het anders wordt maken zij de fout niet jij.'

Een volgende stap is het opleiden van tolken. Dat wordt steeds duidelijker. De tv wil een tolk in dienst nemen voor het nieuws. Maar we hebben nog geen tolken. We hebben nauwelijks gebarentaal, maar omdat ik de meeste doven die ik ken wel begrijp, ook al gebruikt ieder zijn eigen gebaren, valt dat niet op voor mensen die nog nooit gebarende mensen hebben gezien.

De hoge heren en hun bewaking willen niet dat de dove jonge mensen tijdens de speeches en de opening bij ons in de tent op de grond komen zitten. De doven boos, en terecht, en de hoge heren dreigen op te stappen. Demba komt tussenbeide en ik praat op de hoge heren in. Het lukt de dove jongens en mannen aan de ene kant op de grond en de dove meisjes en vrouwen aan de andere kant. We wapperen met de handen als de speeches voorbij zijn. Iedereen knikt begrijpend en is onder de indruk van de formaliteiten.

Het lint wordt doorgeknipt door de minister, maar de doven eisen dat ik het doe. Nu hebben we een lint dat twee keer is doorgeknipt een beetje jammer, want dat lint wordt vaker gebruikt. De man van wie we het lint geleend hebben is boos maar als Demba belooft een heel nieuw lint voor hem te kopen is de boze bui snel overgewaaid. Ook graag een nieuwe schaar is de volgende vraag. Geen overbodige luxe, de helft van de schaar is gebroken weet ik uit eigen ervaring.

We drinken thee, melk en voor de belangrijke gasten cola of fanta. We eten de kleine broodjes en praten wat na. We gaan naar huis met vier nieuwe afspraken. Eén met de minister, één met de consul van Duitsland, één met de consul van Nederland die geen Nederlander is en één met Handicap Nationaal. De eerste wil met ons geuren, de twee volgenden willen hopelijk ons steunen en de derde wil geld van ons. Fijn dat alles zo duidelijk is.

Voor de dove jonge en oudere mensen is het een geweldige dag. Het succes van Maison des Sourds moet nog blijken, maar de doven zijn voor altijd uit de doofpot, daar ben ik zeker van.

Wiljo Woodl Oosterom: Spuistraat 23, 1135 AV Edam, The Netherlands . silentwork@planet.nl
phone +31-299-315184 (fax -82) . mobile +31-622-273212 . Rabobank 356.918.890 . www.silentwork.org